

Ulf Jönson

”I Kaundas trädgård skriker påfågelnarna”

Afrika i samlingarna

Under vintern 1947-1948 gjorde den svenske författaren Artur Lundkvist en längre reportageresa genom Afrika, från Algeriet och ner till Sydafrika och därefter upp i östra Afrika (Tanzania och Zanzibar). Resereportaget publicerades i tidningen *Folket i Bild* 1948 i 18 avsnitt (nr 19-37) och är ett fascinerande tidsdokument från Afrika strax efter andra världskrigets slut. Det koloniala styret finns där fortfarande överallt, i form av garnisoner och tjänstemän från England och Frankrike. Hela resan är skildrad med ett mustigt språk som absolut inte vore rumsrent i dag: ”In i negerlandet”, ”Negernöjen i Zinder”, etcetera. Men det är en kontinent i jäsning som beskrivs, där det latent nationella självmedvetandet överallt antyder den koloniala frigörelse som ska inledas under det påföljande decenniet.

På Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek (ARAB) finns förstas en fullständig svit av tidningen *Folket i Bild*. I övrigt finns några brev som Lundkvist skrev till tidningens chefredaktör Ivar Öhman, vars efterlämnade handlingar förvaras hos ARAB, där han huvudsakligen klagar över hettan men försäkrar att allting i övrigt går enligt planerna:

Durban är tropikhet och kläderna klibbar vid kroppen, om det nu kan glädja dig att höra det. Jag tycker nog det ska bli skönt med lite nordisk svalka om några veckor. För övrigt är din utsände still going strong.

Det äldsta materialet från 1917

Merparten av det material som rör Afrika och förvaras hos ARAB rör i första hand perioden efter den befrielse som Artur Lundkvist anar ska komma. 1970- och 1980-talen är tyngst representerade med det stora engagemang för Sydafrika och mot apartheidpolitiken som gjorde sig gällande under perioden.

Före 1945 är det däremot magert med material som rör Afrika, och en del är mer av tillfällig och slumpartad karaktär. Det gäller till exempel arkivet från Karl och Elin Lund. Karl Lund (1874-1953) blev med tiden redaktör för tidningen *Metallarbetaren*, men vistades i sin ungdom under 1890-talet en period i Kongo som montör av något slag. I det arkiv som han efterlämnat gemensamt med sin hustru förekommer dels en dagbok från denna vistelse, dels en samling fotografier från bildandet av föreningen Kongoveteranerna på 1930-talet (således inte, som man skulle kunna tro av namnet, en förening för dem som tjänstgjort för Förenta Nationernas räkning under Kongo-krisen i början av 1960-talet). Dagboken förtäljer om ett råbarkat leverne och frejdigt superi bland de unga mekaniker som anmält sig för tjänstgöring i Bryssel och med båt färdats ner längs Afrikas kust och in på Kongo-floden.

Mindre slumpartat förefaller det material som återfinns bland handlingarna i den socialdemokratiska partiordföranden Hjalmar Brantings arkiv om den så kallade Stockholmskonferensen – en internationell socialistisk konferens – som skulle hållas 1917. Konferensen i sig blev inte av men under hösten 1917 samlades bland andra en mängd representanter för ”de förtryckta orienta

liska folkslagen”. Representanterna kom från exempelvis Algeriet, Tunisien, Marocko, Egypten och Tripolitanien och ville ”vädja till alla frisinna i hela världen och anmoda dem att påskynda krigets avslutande samt vidtaga erforderliga säkerhetsåtgärder till undvikande av nya hetakomber (sic!) av människolik, att återställa jämvikten i världen, som blivit rubbad av imperialisterna, vilka hålla hälften av människosläktet fjättrad för att tillfredsställa några förblindade tyranners ärelystnad, makt- och vinstbegär. Denna jämvikt kan i själva verket icke göras fast och säker, förr än samtliga förtryckta folk blivit befriade och kommit i åtnjutande av den av båda de krigförande grupperna erkända rätten att fritt förfoga över sitt öde.”¹ Den uteblivna konferensen skildras i en samtida tidningsartikel på följande sätt:

I dessa dagar vandra på Stockholms gator som fredlösa skuggor tio muselmän. De äro representanter för undertryckta muhammedanska folkstammar i Indien, hela Nordafrika och Kaukasus. På mödosamma vägar hava de kommit hit och här funnit varandra. De hava lämnat sina varma länder och heta öknar, lockade av ryktet i världen om ett ljus, som skulle brinna här uppe i den kalla nordnorden och stannat över vår huvudstad såsom Bethlehem. Vad hava de i sin brinnande längtan efter en nyfödd Messias slutligen funnit? De hava mötts här som över allt annorstädes allenast av en vanlig politik, en enveten dyrkan av världen och dess kvantiteter och ej av hela den sanning, som skulle göra dem fria. Den stora fredskongressen fanns endast i deras fantasi. [...] Nu smyger sig kölden över pilgrimerna.²

En del klagomål, förklaringar och memoranda från dessa folk förvaras i Brantings arkiv, till exempel Tunisiens och Algeriets klagomål, ”Une voix du Maroc” samt ”Översikt i sammandrag av den verksamhet som utövats av de under oktober och november 1917 i Stockholm församlade ombuden för de förtryckta orientaliska folkslagen”.

Bortsett från dessa dokument från Stockholm under det första världskriget finns det oerhört lite material som rör Afrika från tiden före andra världskrigets slut. Materialet i Hjalmar Brantings arkiv är därför mycket intressant, inte bara för att det innehåller så pass tidiga manifest om strävan efter kolonial frigörelse från bland annat Afrikas förtryckta folk utan också för att det även rent geografiskt sticker av mot det material som efterkrigstiden lämnat efter sig med sin starka tyngdpunkt på södra Afrika.

Primärmaterial från Afrika under mellankrigstiden, andra världskriget och till och med från tiden för den koloniala frigörelsen under 1950- och 1960-talen rör sig i stor utsträckning om bilder från den journalistiska rapporteringen från skeendet. Institutionen har övertagit flera tidningars bildarkiv, i vilka finns en mängd porträtt av olika afrikanska ledare, men också omfattande och ofta mycket bra bildmaterial från reportageresor liknande den Artur Lundkvist gjorde (bilderna från hans resa saknas dock – det bildmaterial som erhållits från tidningen Folket i bild är rätt knapphändig). I tidningsmaterialet ingår förstas och också rapportering från det politiska skeendet. Som exempel kan nämnas en omfattande bildsvit rörande Kongokrisen i början av 1960-talet. Det svenska deltagandet i FN:s fredsbevarande styrkor i Kongo var en mycket stor inrikespolitisk fråga, vilket återspeglas även på andra ställen, till exempel i dåvarande statsministern Tage Erlanders arkiv i serierna Utrikesfrågor och Tal.

De stora materialmängderna rörande Afrika återfinns dock hos de solidaritetsorganisationer som engagerat sig i världsdelen. Det handlar framför allt om specifika organisationer som Afrikagrupperna, men också om solidaritetsarbete som bedrivits av de fackliga organisationerna (till exempel LO-TCO:s biståndsnämnd).

Afrikagrupperna

Redan under 1960-talet började lokala Afrikagrupper växa fram på olika platser i landet, till att börja med i Göteborg, Lund, Stockholm och Uppsala. Från 1964 gavs tidningen Syd- & Sydvästafrika ut (sedermera Södra Afrika, Afrikabulletinen och från och med 1995 åter Södra Afrika). Framför allt ville man sprida information om och väcka opinion mot missförhållandena i Syd- och Sydvästafrika. Riksorganisationen Afrikagrupperna i Sverige (AGIS) bildades dock först 1975. Året därpå bildades på Afrikagruppernas initiativ Afrikagruppernas Rekryteringsorganisation, vars främsta uppgift skulle vara att rekrytera yrkeskunniga ”solidaritetsarbetare till de självständiga länder, där befrielsekampen lett till politisk seger, och att genomföra konkreta biståndsprojekt”.³

År 1992 slogs så dessa båda organisationer samman till Afrikagrupperna. Organisationen skulle, som tidigare, bekämpa imperialism i olika former och tyngdpunkten skulle även fortsättningsvis ligga på södra Afrika.⁴

Material från tiden efter organisationens ombildande 1992 är ännu sparsamt levererat till ARAB. De båda samgående organisationernas arkiv finns dock hos institutionen. Det minst omfattande är från Afrikagruppernas rekryteringsorganisation. En svit på 74 volymer rymmer huvudsakligen en omfattande korrespondens, framför allt med solidaritetsarbetare men även med myndigheter i olika biståndsländer. Ett särskilt projekt, ”Sjukvård till SWAPO”, har efterlämnat 16 volymer med handlingar rörande rekrytering av biståndsarbetare, korrespondens, sändningar under perioden 1982-1989 med mera. I övrigt finns material från seminarier om solidaritetsarbete samt förstås protokoll och räkenskaper från organisationens verksamhet.

Afrikagrupperna har ännu så länge levererat över 300 volymer material av olika slag. Stora delar av detta material är ännu endast provisoriskt genomgånet, men även här dominerar material från olika projekt och kampanjer samt kurser, seminarier och möten.

Afrikagrupperna i Sverige deltog jämte elva andra enskilda organisationer i ett femårigt projekt som det svenska biståndsorganet SIDA drog igång år 1986 för att få till stånd en långsiktig, gemensam satsning på samarbete, utbildning och information om Afrika. Projektets kansli var placerat i SIDA-huset och stod bland annat bakom en del tryck ”Afrika i skolböckerna” med mera samt enkäter till vilka svaren samlades in och bearbetades. Trots att SIDA är ett centralt statligt ämbetsverk som i arkivhänseende står under Riksarkivet, levererades projektmaterial efter projektets avslutande till ARAB.

Isolera Sydafrika-kommittén

Isolera Sydafrika-kommittén (ISAK) var en paraplyorganisation som grundades 1979 på initiativ av Afrikagrupperna. Omkring 60 riksorganisationer med sammanlagt en miljon medlemmar ingick. Verksamhetens syfte var att arbeta för apartheidsystemets avskaffande i Sydafrika, verka för stöd till befrielse rörelsen ANC och andra demokratiska rörelser i landet samt verka för en isolering av apartheid-Sydafrika. Verksamheten bedrevs till en början i Afrikagruppernas lokaler.⁵

År 1995 kunde man konstatera att syftet med verksamheten uppfyllts. Kommitténs verksamhet lades då ned och hela arkivet på närmare 400 volymer levererades till Nordiska Afrikainstitutet i Uppsala, och därifrån så småningom till ARAB.⁶

Även detta material är ännu ofullständigt ordnat. En omfattande klippsamling vittnar om systematisk bevakning av svenska företags och idrottsmäns kontakter med Sydafrika. I övrigt domine

ras arkivet av material från olika kampanjer, möten, folkriksdagar, internationellt utbyte och andra liknande aktiviteter.

Utöver dessa stora organisationer finns det dokumenterat en del bistånds- och solidaritetsverksamhet som bedrivits av andra organisationer. Ett exempel på sådan verksamhet som bedrivits i mindre skala är ett tämligen nyinkommet arkiv på endast en volym, Föreningen för folkhögskola i Namibia. Några namibier som vistats vid svenska folkhögskolor har efter att Namibia blivit självständigt 1990 velat ta initiativ till inrättandet av liknande utbildningsverksamheter i hemlandet. Föreningen bildades 1990 och var verksam fram till 1997. Flera av medlemmarna hade sin bas vid olika folkhögskolor i Sverige. Arkivet innehåller protokoll, korrespondens, klipp med mera.

Politiskt och fackligt biståndsarbete

De ovanstående organisationerna har det gemensamt att hela deras verksamhet varit fokuserad på Afrikafrågor. Solidaritet med Afrika, liksom engagemang för andra världsdelar, har emellertid stått på dagordningen för ett flertal organisationer men i dessa fall rör det sig om afrikanska frågor som en mindre del i ett större sammanhang.

Ett sådant exempel är Nordens fackliga samorganisation (NFS) som bildades 1972 och består av landsorganisationerna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt även tjänstemännens centralorganisationer i flera av dessa länder. Sekretariatet ligger i Stockholm. Ett exempel på hur organisationen arbetade påträffas i arkivets volym 56 där Sydafrika diskuterats på NFS styrelsemöte den 8 oktober 1976. I en promemoria till detta möte berättas att NFS presidium tillsatt en arbetsgrupp som givits i uppdrag att ”kartlägga vad som är gjort från medlemsorganisationernas sida när det gäller Sydafrika och mot denna bakgrund utreda möjligheterna för samordnade åtgärder från NFS”. I arbetsgruppen ingick personer från LO i Sverige, Norge och Danmark och den föreslog dels uppvaktningar av de nordiska utrikesministrarna, dels en mängd olika fackliga aktioner samt ekonomiska bidrag till personer som led under apartheidförtrycket. I organisationens arkiv, som omfattar flera hundra volymer, ingår afrikanska frågor här och där i enstaka volymer. Även här dominerar Sydafrika, men andra länder som Angola och Tunisien kan dyka upp. I åtminstone ett 15-tal volymer finns Afrika representerat.

LO-TCO:s bistånds nämnd är ett annat fackligt organ med uppgift att samordna och administrera det svenska fackliga utvecklingsarbetet i utvecklingsländerna samt i central- och Östeuropa. Arbetet bedrivs även här huvudsakligen i form av projekt, från vilka dokumentation successivt levereras till ARAB. Flera av dessa projekt rör Afrika, men organisationens arkiv, som är mycket omfattande, är ännu inte öppet för forskning utan särskilt tillstånd.

Arkivet efter Arbetarrörelsens internationella centrum (AIC) omfattar ett tjugotal hyllmeter handlingar av vilka somliga rör Afrika. Organisationen, som stod socialdemokratin nära, bildades 1978 och ville stärka arbetarrörelsens intresse och engagemang i internationella frågor. År 1992 slogs verksamheten samman med Arbetarrörelsens Fredsforum varigenom en ny verksamhet, Olof Palmes Internationella Centrum uppstod. AIC:s arkiv består huvudsakligen av korrespondens, tryck - bland annat *AIC-bulletinen*, den tidning som man gav ut - samt en del handlingar som rör särskilda arrangemang. Materialet är dock inte ämnessorterat.

Hos det socialdemokratiska kvinnoförbundet har också internationella projekt och seminarier hållits, vilket givit avkastning i förbundets arkiv. Under slutet av 1970-talet pågick till exempel projektet Kvinnor i Moçambique. Värt att nämna är också en förteckning över filmer och ljudband som förbundet lämnat efter sig. Förteckningen är inte systematiskt förd, vilket innebär

att ljudbandet "Afrika, rashatets land" återfinns mellan ett bildband om abortfrågan och ett annat med rubriken "Bosse luktar sprit". Ytterligare några filmer rörande Afrika finns med på listan.

De stora centrala fackliga och politiska organisationerna har mycket ofta haft ett internationellt utbyte av något slag. Detta är inte alltid synligt i arkivförteckningarna, men med säkerhet finns Afrika representerat i korrespondensserier och liknande. Rätt tydligt framgår detta dock för både det Socialdemokratiska Arbetarepartiet och Vänsterpartiet Kommunisterna (numera Vänsterpartiet). SAP har under efterkrigstiden haft en internationell sekreterare vars korrespondens utgör en särskild serie i arkivet. Inom partiet har också en internationell avdelning varit verksam, men Afrika synes vara rätt sparsamt representerat i dennas efterlämnade material. I VPK:s arkiv finns ett 50-tal volymer rörande internationell verksamhet, bland annat korrespondens men också protokoll och ämnesordnade handlingar. Även här förekommer Afrika endast undantagsvis, till exempel i form av handlingar från en Afrikaturné 1961 och handlingar från antiapartheidarbete 1966-1983. De kristna socialdemokraterna, Broderskapsrörelsen, har också bedrivit internationellt arbete men förteckningarna är lapidariska och ger endast antydningssvis hänvisningar till afrikanskt material. Det samma gäller för i stort sett samtliga ungdomsförbund inom arbetarrörelsen. Liksom hos moderpartierna har ett internationellt solidaritetsarbete bedrivits, ibland i ännu högre grad än i delvis andra former. Som exempel kan nämnas Sveriges socialdemokratiska ungdomsförbund (SSU) i vars arkiv en särskild serie – Handlingar rörande internationella frågor – innehåller dokumentation från engagemang i Afrika såväl som andra kontinenter. Sveriges socialdemokratiska studentförbund deltog i afro-skandinaviska konferenser både i Sverige och i andra nordiska länder. I förbundets internationella korrespondens finns även Afrika representerat.

Exempel på hur Afrika kan vara representerat hos mindre arkivbildare finner man hos Svenska Kommunalarbetareförbundets avdelning 1, där en bunt handlingar rörande fackligt-internationellt samarbete påträffas. Det rör sig om grundutbildning för fackliga företrädare i Tanzania i samarbete med Juwata (The Union of Tanzania Workers eller på Swahili Jumuiya Ya Watanyakazi Wa Tanzania). En hel del av materialet är på engelska men där förekommer även texter på både svenska och swahili.

Afrika i enskilda personers arkiv

I Kaundas trädgård skriker påfågla. Det minns jag från mitt förra besök. Kenneth Kaunda var i Sverige redan på 50-talet om jag minns rätt. Då som motståndsledare och halvterrorist kan tänkas. Nu är han det fria Zambias president sedan 1964.⁷

Bland institutionens stora personarkiv är det framför allt material från de båda på varandra följande socialdemokratiska statsministrarna Tage Erlander och Olof Palme som är särskilt intressant. I båda fallen förekommer material från statsbesök som gjorts, dels av afrikanska ledare i Sverige och dels av dem själva i afrikanska länder. Erlander besökte Marocko 1965 och Tanzania och Kenya 1968. Ätminstone det senare av dessa besök väckte en del uppmärksamhet i de besökta länderna om man ska döma av de tidningsklipp som förvaras i materialet. Olof Palme besökte östra Afrika (år 1971) vilket är dokumenterat genom det bakgrundsmaterial han erhållit från Utrikesdepartementet för inläsning samt tidningsklipp och liknande. Mest ögonblickskänsla ger några odaterade, handskrivna anteckningslappar med noteringar (Palmes egna?) som förefaller härröra från samtalen med Tanzanias president Nyerere. Sex år senare, år 1977, företog Palme en ny resa genom Angola, Zambia, Moçambique och Tanzania. Denna gång reste han inte som svensk statsminister utan som ledare för en delegation från Socialistinternationalen – sedan 1976

var han en av internationalens vice ordförande. Den tolv dagar långa resan skildrade Palme själv i en resedagbok som publicerades på svenska i kvällstidningen *Aftonbladet* och på franska i *Jeune Afrique*.

Det ojämförligt rikaste materialet finns dock bland Olof Palmes många tal och anföranden. Dessa är också mycket lätta att finna tack vare de stödregister som upprättats till arkivförteckningarna och som även är datoriserade. Sökordet ”Afrika” leder till nästan hundra artiklar, debattinlägg, tal och anföranden under perioden 1950-1986. Ämnet förefaller nästan ringa in Palmes politiska verksamhet: En debutartikel i tidningen *Studenten* från 1950 berör Afrika och ett av hans sista anföranden hölls vid Svensk folkriktsdag mot apartheid i Folkets hus i Stockholm den 21 februari 1986, endast en vecka innan han mördades.⁸

Det finns enstaka andra personer vilkas arkiv innehåller afrikanska kopplingar, till exempel SAP:s internationelle sekreterare (även kabinettssekreterare under utrikesministrarna Lennart Bodström och Sten Andersson) Pierre Schoris, makarna Alva och Gunnar Myrdals med flera även om just Afrika är sparsamt representerat här. Alva Myrdal gjorde en resa till Tanganyika (nuvarande Tanzania) 1961, från vilken åtminstone färdplanen finns bevarad. Från hennes tid som ordförande i FN:s kommission för utredande av åtgärder mot Sydafrika 1964 finns också material bevarat. Makarna Myrdals internationella intressen låg dock snarare i Asien och Amerika, Pierre Schoris internationella engagemang rör snarare Latinamerika (hans arkiv är dessutom inte tillgängligt för forskningen utan tillstånd).

Däremot är Afrika väl representerat i ett personarkiv som levererades till ARAB under år 2001. Thorsten Nilsson var under perioden 1963-1986 på olika sätt verksam inom det svenska biståndsorganet SIDA och utredde bland annat behovet av vuxenutbildningsbistånd i Etiopien, Kenya, Uganda och Tanzania varefter han också engagerades för att delta i det praktiska genomförandet av detta. Nilssons arkiv innehåller en hel del material från denna verksamhet. Av stort intresse är också de handlingar som tillkommit i samband med Nilssons FN-uppdrag som valövervakare vid det första fria valet i Namibia 1989. Där ingår en maskinskriven dagbok i vilken Nilsson beskriver sina upplevelser från händelsen. I materialet ingår även en stor mängd fotografier och negativ med afrikanska motiv.

Speciella typer av dokument

Just när det gäller Afrika finns det anledning att särskilt nämna några av institutionens specialbestånd, nämligen de stora samlingarna med bilder och affischer. Redan tidigare har berättats om bildsamlingen i anknytning till reportage och dokumentation av afrikanska ledare och bevakningen av till exempel Kongokrisen.

När det gäller affischer så är dessa, liksom fotografierna, sökbara via särskilda register. Ett flertal affischer har framställts av ovan nämnda organisationer och ett flertal andra som ett led i deras arbete att väcka opinion. (Stockholms arbetarekommun, Sveriges socialdemokratiska ungdomsförbund, Landsorganisationen, Folkets park, Arbetarnas bildningsförbund, etc). Affischerna hör då till ett arkiv som finns hos ARAB men förvaras separat på grund av sitt speciella format. Här kan nämnas affischer som manar till uppslutning vid något torgmöte, som ber om bidrag till en insamling, informerar om den aktuella situationen i Eritrea eller uttrycker en ståndpunkt (”Sovjet förfalskar Eritreas historia”) eller bara inbjuder till ett kulturellt arrangemang i stil med Eritreansk afton eller liknande.

Men det finns också enstaka affischer från internationella organisationer såsom Organización de solidaridad por Africa, Asia, y América latina (OSPAAAL) vars proklamation om

världsdag av solidaritet med Moçambique den 25 september 1968 införlivats med samlingarna på ARAB. För den som snabbt vill få en överblick över ett ganska vitt fält av den svenska opinionsbildningen kring Afrika är dessa affischer en guldgruva. Eftersom affischsamlingen till stora delar är registrerad per objekt ger den också en bild av den vidd som det svenska organisationslivets Afrikaengagemang hade som man annars får leta ganska systematiskt i en oerhörd mängd arkivbestånd för att finna.

Hos ARAB finns inga ”afrikanska” arkiv av samma slag som till exempel de tyska exilarkiven eller arkiven från de skando-amerikanska organisationerna. Det material som finns och som här beskrivits ger dock en överblick över det engagemang för Afrika som funnits och det internationella samarbete som olika svenska arbetarrörelseorganisationer bedrivit med inriktning på Afrika och även hur det offentliga svenska intresset för kontinenten sett ut under i stort sett hela det förra århundradet. Detta intresse har i stor utsträckning gällt kampen för de afrikanska ländernas avkolonisering och demokratisering. Som exempel på hur svenskar har engagerats och engagerat sig i denna process kan Thorsten Nilssons sista dagboksanteckning som valförrättare i Namibia tjäna:

Valet är över, valresultatet är klart. Vi är ödmjukt tacksamma och glada över allt som gått så väl i lås. Väldigt många saker kunde ha gått snett. Även vädret stod på Namibias och UNTAG:s sida. Nu ska vi passa på att se lite av Namibia före hemresan. ... Det har varit ett stort privilegium att få vara med om staten Namibias födelse.⁹

NOTER

1. Översikt i sammandrag av den verksamhet som utövats av de under oktober och november 1917 i Stockholm församlade ombuden för de förtryckta orientaliska folkslagen. Hjalmar Brantings arkiv, vol. 4.1:2, ARAB. Betr. Stockholmskonferensen se Martin Grass: Fredsfrågan i Stockholm 1917 - ett hot mot de krigförande makterna, i *Arbetarhistoria* nr 47, 1988, s 9ff.
2. *Folkets Dagblad Politiken*, citerad i Martin Grass: ”Tio muselmän redogöra för sina nationers slaveri”. Representanter för islamska folk i Stockholm 1917, i *Arbetarhistoria* nr 97, 2001, s 44.
4. Tidningarna *Syd- och Sydvästafrika*, *Södra Afrika*, olika nummer samt *Afrikabulletinen* 3/1991, s 2.
4. *Folkrörelse- och föreningsguiden*. Stockholm 1993, s 261.
5. *Ibid* s 265.
6. ”ISAK plockar ner skylten”, *Södra Afrika* 5/1995, s 23.
7. Olof Palmes afrikanska dagbok, publicerad i *Aftonbladet* 9 oktober 1977, *Magasinet* s 1, 4-7.
8. Systematiken i dessa register är dock inte fullkomligt tillförlitlig. Ingrid Malm-Anderssons *Olof Palme. En bibliografi*. Hedemora/Uppsala 2002, är däremot rikligt försedd med systematiska ämnesordsregister och sökingångar till Palmes tryckta arbeten.
9. Thorsten Nilssons arkiv, ARAB, vol 4:08, UNTAG = the United Nations Transition Assistance Group.

LISTAÖVER ARKIV OCH SAMLINGAR

Afrikagrupperna – 317 volymer

Afrikagruppernas rekryteringsorganisation – 79 volymer

Alva och Gunnar Myrdal – enstaka volymer, särskilt serien 4.1.12 Sydafrika

Arbetarrörelsens internationella centrum (AIC) – enstaka volymer i serien F2 Handlingar rörande seminarier

Hjalmar Branting – enstaka material i serien 4.1. Socialistiska internationalen och internationella socialistiska kontakter

Tage Erlander – enstaka volymer i serierna 4.2. Handlingar rörande särskilda frågor, 4.4.1.

Statsministerns besök i utlandet och 4.2.1. Utländska statsbesök i Sverige

Framtid för Afrika – 31 volymer

Föreningen folkhögskola i Namibia – 1 volym

Isolera Sydafrika-kommittén (ISAK) – cirka 400 volymer

LO-TCO:s biståndsnämnd – särskilt serierna F1-F3b Biståndsprojekt

Olof Palme – frekvent i serierna 2.2 Böcker, broschyrer mm, 2.3. Artiklar mm, 2.4.0. Tal, offentliga, samt 2.6. Intervjuer

Pierre Schori – enstaka volymer

Sveriges socialdemokratiska arbetareparti (SAP) – särskilt serierna E2B Partisekreterarens utländska korrespondens och E5 Internationelle sekreterarens korrespondens

Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund (SSKF) – enstaka volymer i serie F4 Handlingar angående internationella konferenser, seminarier och särskilda projekt samt i serien K1a Filmer och ljudband

Sveriges socialdemokratiska ungdomsförbund (SSU) – särskilt serierna F05 A-B Internationella frågor

Vänsterpartiet kommunisterna (VPK) – särskilt serierna 7a-d Handlingar rörande internationella frågor

Bildarkiv där Afrika är förhållandevis väl representerat

Byggnadsarbetaren

Gruvarbetaren

Karl och Elin Lund (Föreningen Svenska Kongoveteranerna)

Metallarbetaren

Morgon-Tidningen

Ny Dag

Statsanställd

Affichsamling – cirka 200 affischer

Ulf Jönson är historiker och arkivarie.